

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

INFORMATOR

Jak zachować się w przypadku utraty dokumentów?

**Utraciłeś dokumenty?
Zastrzeż je w banku!
Nie pozwól ukraść
swojej tożsamości!**

 System
DOKUMENTY
ZASTRZEŻONE

www.DokumentyZastrzezone.pl

Warszawa, styczeń 2019 r.

I Informacje podstawowe

---

1. Co robić w przypadku utraty dokumentów?

1. **Zastrzec je w banku** – najłatwiej w swoim. Jeżeli ktoś nie ma rachunku powinien to zrobić w dowolnym banku przyjmującym zastrzeżenia od wszystkich (lista: www.DokumentyZastrzezone.pl).
2. **Zgłosić sprawę na policji** – tylko jeżeli dokumenty zostały skradzione.
3. **Zawiadomić gminę** lub placówkę konsularną, aby wyrobić nowy dokument.

2. Jak to działa?

Wystarczy zgłosić dokument w jednym banku, aby dane automatycznie przekazano do Centralnej Bazy Danych, a następnie rozesłano do wszystkich banków, operatorów telefonii komórkowych oraz tysięcy innych firm i instytucji korzystających z Systemu DZ.

Dokumenty można zastrzegać nie tylko osobiście. Większość banków przyjmuje zgłoszenia telefonicznie (od swoich klientów), a część wprowadziła taką funkcję również do bankowości elektronicznej.

Jeżeli ktokolwiek spróbuje posłużyć się zastrzeżonym dokumentem operacja zostanie zablokowana, a do wyjaśnienia sprawy wzywana jest Policja.

3. Kiedy zastrzegać?

Trzeba to zrobić zarówno w przypadku zgubienia, jak i utraty dokumentu w wyniku kradzieży. Niezależnie od przyczyny powinno się zareagować możliwie jak najszybciej.

4. Jakie dokumenty?

Najważniejsze są: dowód osobisty, paszport, prawo jazdy oraz karta pobytu.

II Bezpieczeństwo tożsamości

---

1. Wstęp

Należy pamiętać, że wobec nasilających się prób wyłudzeń z wykorzystaniem cudzej tożsamości trzeba zwracać szczególną uwagę na własne bezpieczeństwo w tym zakresie.

Tożsamość w dzisiejszych czasach stałą się w środowiskach przestępczych bardzo pożądanym „towarem”.

Najpopularniejsze sytuacje posługiwania się cudzym lub podrobionym dokumentem:

- próby wyłudzenia kredytów i pożyczek,
- wynajem mieszkań i pokoi hotelowych (chęć unikania opłat, kradzież wyposażenia, znalezienie miejsca na prowadzenie działalności przestępczej),
- kradzieże samochodów lub innych rzeczy z wypożyczalni,
- zakładanie fikcyjnych firm – np. do wyłudzenia kredytów i dokonywania przestępstw podatkowych.

W kontekście dokumentów tożsamości warto pamiętać o kilku podstawowych zasadach:

- nie zostawiać dokumentów w zastaw (np. w wypożyczalniach),
- nie zostawiać dokumentów bez opieki – np. w samochodzie,
- nie pozwalać na wykonywanie zdjęć czy kserokopii dokumentów w miejscach nie zaufanych, gdzie nie przykłada się najwyższych starań w celu zabezpieczenia takich danych,
- podczas wakacji nie zostawić dokumentów w hotelu, pensjonacie, namiocie czy chociażby na plaży,
- przygotować w bezpiecznym miejscu kserokopie swoich dokumentów lub zapisz ich numery seryjne, aby ułatwić i przyspieszyć ich zastrzeżenie; kserokopie należy przechowywać w innym miejscu niż oryginalne dokumenty,
- zawsze należy uważać na kieszonkowców.

Codziennie dokonuje się miliony różnych operacji gospodarczych. Dbajmy o swoje dokumenty, gdyż zagubienie lub utrata któregośkolwiek z nich może mieć bardzo przykre konsekwencje dla prawowitego właściciela – zwłaszcza, że sposobów na wykorzystanie skradzionych dokumentów tożsamości jest wiele i wciąż pojawiają się nowe.

2. System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Codziennie w bankach dokonuje się setki tysięcy operacji polegających m.in. na wpłatach i wypłatach pieniędzy z kont, dokonywaniu przelewów, zakładaniu rachunków, zawieraniu umów o kredyt czy pożyczkę. Niemal w każdym przypadku wymagane jest potwierdzenie tożsamości osoby zlecającej wykonanie takiej operacji.

Szczególnie ważna jest zatem kwestia codziennej ochrony naszych dokumentów tożsamości oraz prawidłowe postępowanie w sytuacji utraty lub podejrzenia, że ktokolwiek niepowołany mógł wejść w ich posiadanie.

Każdy, kto zgubił dokument tożsamości lub komu dokument ten został skradziony, powinien jak najszybciej, dla własnego bezpieczeństwa oraz ochrony swojego mienia, zgłosić to w swoim banku. Jeżeli ktoś nie ma rachunku bankowego, również należy to zrobić – wystarczy udać się do banku przyjmującego zastrzeżenia od wszystkich osób (aktualna lista znajduje się na stronie internetowej www.DokumentyZastrzezone.pl).

Zagubione dokumenty należy zastrzec możliwie jak najszybciej, jednak nawet jeżeli taka sytuacja wydarzyła się kilka miesięcy czy nawet kilka lat wcześniej również trzeba to zrobić. Nigdy nie ma pewności, kiedy taki dokument zostanie przez kogoś wykorzystany.

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE to jedyna w Polsce ogólnokrajowa, powszechnie dostępna baza danych o zastrzeżonych dokumentach tożsamości. W Centralnej Bazie Danych Systemu jest zgromadzonych ponad 1,6 miliona informacji o utraconych dokumentach (dane na koniec 2016 r.).

Infrastruktura jest tak skonstruowana, że informacja wskazująca na to, że dokument jest zastrzeżony Centralnej Bazie Danych Systemu DZ, a tym samym powinien być wyeliminowany z obrotu, natychmiast pojawia się we wszystkich placówkach bankowych i u innych podmiotów uczestniczących w Systemie – wszystko w czasie niemal rzeczywistym.

Utrata dokumentów podczas wakacyjnych wyjazdów zdarza się szczególnie często – warto zatem jeszcze przed wyjazdem w swoim banku dowiedzieć się, w jaki sposób możemy szybko zgłosić ewentualną utratę dokumentów do Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE (w szczególności wtedy, gdy wyjeżdżamy za granicę).

Jeżeli ktoś nie jest klientem żadnego banku (np. nie posiada rachunku) warto rozważyć założenie konta – jest na rynku dostępnych szereg ofert bezpłatnych.

Systemem DZ jest dedykowany tym podmiotom, które w ramach prowadzonej działalności identyfikują osoby na podstawie dokumentów umożliwiających stwierdzenie tożsamości.

Przed wszystkim z systemu korzystają banki, firmy pożyczkowe i operatorzy telefonii komórkowych i pocztowi. System jest dostępny także dla:

- agentów rozliczeniowych,
- hoteli oraz agencji wynajmu lokali i mieszkań
- firm leasingowych, funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, pośredników finansowych,
- kancelarii prawnych i notarialnych,
- operatorów telewizji kablowej i dostawców internetu,
- przedsiębiorców udzielających kredytów kupieckich,
- SKOK-ów,
- wypożyczalni (np. samochodów),
- dostawców mediów takich jak: gaz, prąd, woda, itp.

Fragment wypowiedzi Rzecznika Prasowego Komendanta Głównego Policji:

„(...) wspólnie utrudniamy życie przestępcom i utrudniamy je nadal skutecznie. Pomysł Kampanii to bardzo cenna inicjatywa, a liczby zastrzeganych dokumentów pokazują, że takie działania mają sens i przynoszą wymierne efekty.

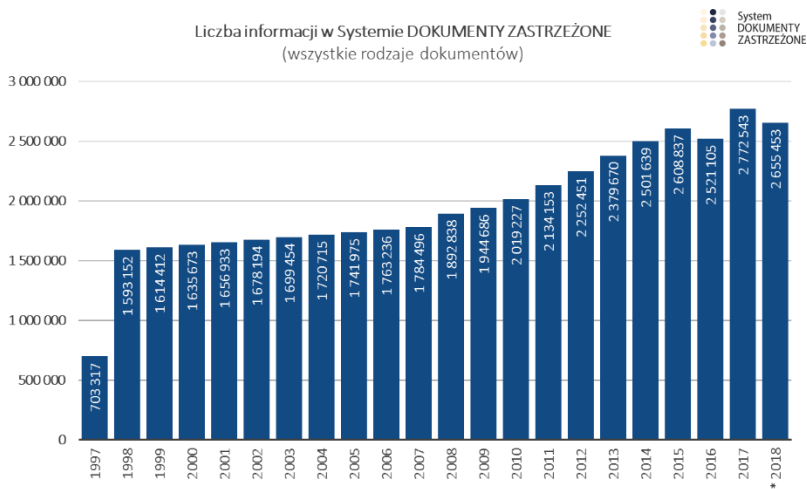
Zdarza się, że nawet dziennikarze potrafią czasem dzwonić do mnie i pytać, co mają zrobić w momencie, gdy zagubili dokumenty, kiedy być może ktoś im ukradł dokumenty i od kilku dni nie mogą ich znaleźć. Zawsze wtedy odpowiadam idź do banku i zastrzeż swój dokument. Pieniądze, które miałeś na koncie mogą być stratą niewielką w porównaniu do tego, co może zrobić człowiek, który posługuje się cudzymi dokumentami.

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE jest bardzo potrzebny. Niektórym wydaje się, że w momencie, w którym stracą dokumenty wystarczy przyjść na Policję, albo do urzędu wystawiającego dokument, odebrać zaświadczenie i to wystarczy. Żyją w przekonaniu że są bezpieczni. My chcemy pokazać, jakie problemy związane są z tym, ile trzeba się nachodzić, aby udowodnić instytucjom, które straciły pieniądze nie z własnej winy, że ktoś posłużył się naszymi dokumentami.”

Mariusz Sokołowski
Rzecznik Prasowy Komendanta Głównego Policji

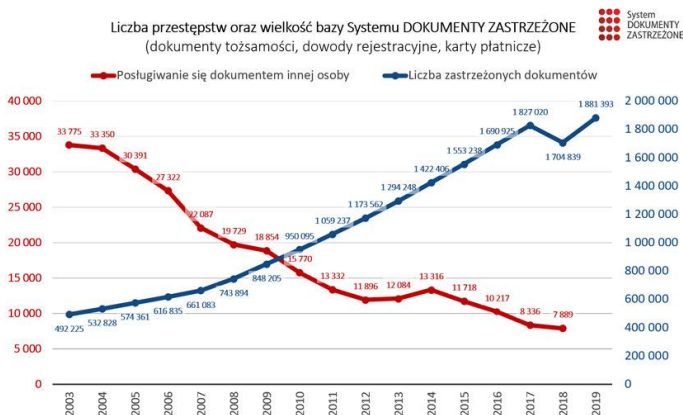
III Statystyki

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE to jedyna w Polsce ogólnokrajowa, powszechnie dostępna baza danych o zastrzeżonych dokumentach tożsamości. W Centralnej Bazie Danych Systemu jest zgromadzonych ponad 2,6 miliona informacji o utraconych dokumentach:

* W 2018 r., w Systemie DZ dodano ponad 150 tys. nowych danych, a jednocześnie usunięto ok. 273 tys. starych – gł. w związku z RODO

W 2018 roku Policja odnotowała 7.889 przypadków posługiwania się dokumentem innej osoby. To pokazuje że jak poważnym problemem mamy do czynienia.

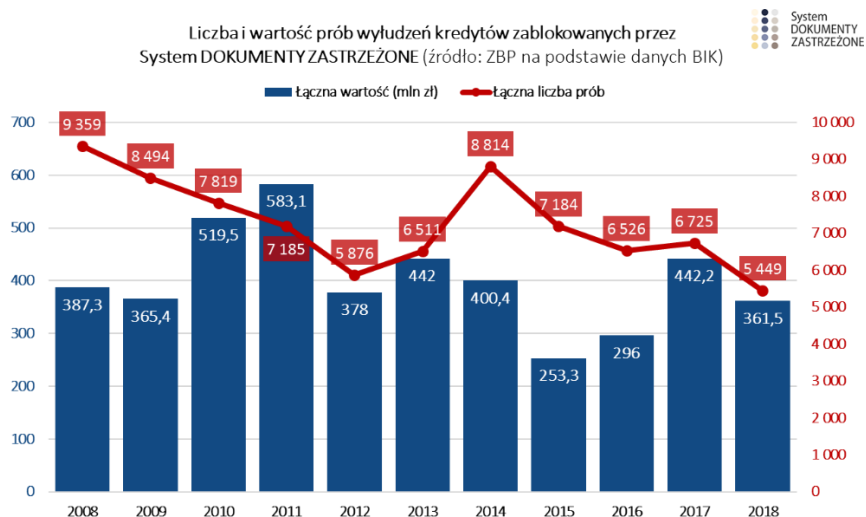
* W 2018 r., w Systemie DZ dodano ponad 150 tys. nowych danych, a jednocześnie usunięto ok. 273 tys. starych – gł. w związku z RODO

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE w 2018 r.:

36. Raport o dokumentach infoDOK (IV kwartał 2018 r.), Związek Banków Polskich

Od 2008 r., kiedy to rozpoczęte zostały dokładne badania w tym zakresie, **udaremniono łącznie prawie 80 tys. prób wyłudzeń kredytów na łączną kwotę 4,4 mld złotych**. Przez te wszystkie lata, statystycznie (włącznie z weekendami) odnotowywano średnio 20 prób wyłudzeń dziennie. Każdego dnia próbowano na cudze nazwiska ukraść około 1,1 mln zł.

IV Prawdziwe historie

Poniżej przedstawiono kilka wybranych, prawdziwych opisów zdarzeń z kronik policyjnych.

1. Policjanci zatrzymali fałszerza dokumentów

Lubelscy policjanci w jednym z mieszkań na Wrotkowie odnaleźli i zabezpieczyli kilkaset sztuk podrobionych dokumentów m.in.: dowodów osobistych, dowodów rejestracyjnych oraz legitymacji studenckich. Zabezpieczono także około 150 potwierdzeń nadania przesyłek na różne adresy w Polsce i poza granicami naszego kraju. Zarzut podrabiania dokumentów usłyszał wczoraj 26 letni mężczyzna. W środę przed południem policjanci z III komisariatu weszli do jednego z mieszkań na Wrotkowie. W domu znajdowało się trzech mężczyzn oraz kobieta. Młodzi ludzie nie spodziewali się wizyty mundurowych, nie zdążyli ukryć śladów, świadczących o prowadzeniu przestępczej działalności.

Podczas przeszukania policjanci odnaleźli i zabezpieczyli około 200 sztuk podrobionych dokumentów. Były to dowody osobiste, prawa jazdy, dowody rejestracyjne, legitymacje studenckie różnych uczelni w Polsce. Zabezpieczono kilkadziesiąt sztuk dokumentów, znajdujących się w fazie tworzenia. Były one dopiero nadrukowane jednostronnie. W mieszkaniu odnaleziono ponadto około 450 sztuk czystych, plastikowych kart formatu obowiązujących w Polsce dokumentów oraz około 150 potwierdzeń nadania przesyłek. Adresatami są zarówno mieszkańcy naszego kraju, jaki i osoby zamieszkujące poza granicami. Zabezpieczono także dwa laptopy, drukarkę oraz kilka telefonów komórkowych.

Cała czwórka lokatorów została zatrzymana do wyjaśnienia, a sprawą zajęli się policjanci z Wydziału Kryminalnego KMP w Lublinie. Zarzuty w sprawie usłyszał 26-letni mężczyzna, pochodzący z powiatu włodawskiego. Wczoraj podejrzany został doprowadzony do Prokuratury Rejonowej w Lublinie. Pozostała trójka przesłuchana została w charakterze świadków.

Teraz policjanci będą ustalać od jak dawna prowadzony był nielegalny proceder, ile tego rodzaju fałszywych dokumentów znalazło nabywców, a także jakie zyski z przestępstwa zdołał uzyskać podejrzany.

Za podrabianie czy też przerabianie dokumentów w celu użycia ich później jako dokumentów autentycznych kodeks karny przewiduje karę do 5 lat pozbawienia wolności.

2. Kupił smartfony i tablety za ponad 70 tysięcy złotych na podrobione dokumenty

Policjanci Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie zajmujący się zwalczaniem przestępczości gospodarczej zatrzymali mężczyznę, który kupił smartfony i tablety za ponad 70 tysięcy złotych na podrobione dokumenty. Zatrzymanemu mężczyźnie przedstawiono zarzuty oszustwa i podrobienia dokumentów. (...)

Mężczyzna pozyskiwał podstępem dane osobowe różnych osób, często byli to jego znajomi. Mając fotokopie dowodów osobistych, zamawiał u jednego z operatorów wysokiej klasy sprzęt - smartfony i tablety, po preferencyjnej cenie. Odbierając zamówione przedmioty podrabiał podpisy osób, na których dane zawierane były umowy dot. świadczenia usług telekomunikacyjnych. Zdobyte w ten sposób urządzenia sprzedawane były w komisie.

3. Odpowie za wyłudzenie z banku ponad ćwierć miliona złotych

Nawet do 10 lat pozbawienia wolności może grozić mężczyźnie ustalonemu i zatrzymanemu przez lubińskich policjantów, a podejrzanemu o wyłudzenie z jednego z banków ponad 250 tys. złotych. W tym celu, na podstawie sfałszowanych dokumentów, mężczyzna składał w banku wnioski o udzielenie kredytów na osoby, które w rzeczywistości nie miały nawet pojęcia, że stały się kredytobiorcami. Zatrzymany został już tymczasowo aresztowany na trzy miesiące. (...)

W trakcie czynności, prowadzonych wraz z lubińską prokuraturą, policjanci ustalili, że zatrzymany mężczyzna założył działalność gospodarczą na terenie Lubina. Zgodnie ze zgłoszeniem miała ona polegać na sprzedaży towarów. Po skompletowaniu stosownych dokumentów i uwiarygodnieniu swojej działalności, sprawca przystąpił do działania.

4. Sześć osób oskarżonych w sprawie wyłudzenia kredytów

Aktem oskarżenia zakończyła się ponad półroczna praca funkcjonariuszy z zespołu do walki z przestępczością gospodarczą i korupcją lidzbarskiej komendy w postępowaniu karnym wobec sześciu mieszkańców miasta. Trzy kobiety i trzech mężczyzn jest oskarżonych o wyłudzenie kredytów przy pomocy podrabianych pieczętek i zaświadczeń o zatrudnieniu. Wszyscy oskarżeni przyznają się do winy, część z nich poddała się dobrowolnie karze.

Na trop nielegalnego procederu wpadli funkcjonariusze operacyjni lidzbarskiej komendy. Policjanci ustalili, że na przełomie marca i kwietnia br. 29-latką podrobiła pieczętki dwóch firm z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim i Olsztynie i fałszując dokumenty o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia wyłudziła kredyty w instytucjach bankowych i finansowych na terenie powiatu. Do swojego procederu mieszkanka miasta namówiła kolejne osoby, którym poświadczala nieprawdę w wystawianych dokumentach niezbędnych do uzyskania kredytu. Za swoje „usługi” kobieta pobierała dodatkowe prowizje.

W tej sprawie funkcjonariusze wydziału kryminalnego zatrzymali sześć osób podejrzanych o wyłudzenia kredytów bankowych m.in. na sprzęt elektroniczny, komputerowy i AGD, na łączną kwotę ponad 120 tys. zł.

W toku postępowania funkcjonariusze przeprowadzili przeszukania pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych i zabezpieczyli podrobione pieczętki, sfałszowane dokumenty, komputery i gotowe do uzyskania kolejnych kredytów druki zaświadczeń. Śledczy przedstawili mieszkańcom powiatu łącznie 14 zarzutów oszustwa, w tym kapitałowego i fałszowania dokumentów.

Osoby, które zawierały umowy o pożyczki to mieszkańcy Lidzbarka Warmińskiego. Trzech mężczyzn i trzy kobiety w wieku od 26 do 50 lat. Wszyscy oskarżeni przyznali się do przestępstwa, część z nich poddała się dobrowolnie karze.

5. Posłużył się dokumentem innej osoby

Zbigniew S. okazał dowód osobisty innej osoby. Mężczyzna uparcie twierdził, że jest osobą ze zdjęcia. Policjanci i strażnicy miejscy nie dali wiary jego zapewnieniom i zaczęli zadawać szczegółowe pytania. Szybko wyszło na jaw, że Zbigniew S. podaje dane innej osoby, a dowód osobisty rzekomo znalazł kilka dni temu. Mężczyzna odpowie teraz za posługiwanie się dokumentem innej osoby.

Było tuż przed 2.00, gdy mundurowi z Bielan patrolowali ulicę Szegedyńską. W jednym z bloków zauważyli leżącego mężczyznę. 55-latek był pijany, we krwi miał ponad 2 promile. Mężczyzna nie był w stanie podać swoich danych, okazał tylko dowód osobisty. Policjanci zwrócili uwagę, że w dowodzie na zdjęciu jest inna osoba.

Mężczyzna uparcie twierdził, że dowód stanowi jego własność. Dopiero, gdy policjanci zaczęli go pytać o szczegóły, okazało się, że jest inną osobą. Mężczyzna w końcu podał swoje prawdziwe dane.

55-latek trafił do policyjnego aresztu. Po wytrzeźwieniu usłyszał zarzuty za posługiwanie się dokumentem innej osoby. Grozi mu kara do 2 lat pozbawienia wolności. Dochodzeniowcy będą teraz ustalać, w jaki sposób Zbigniew S. wszedł w posiadanie takiego dokumentu.

6. Policjanci ustalili kto podszył się pod kredytobiorcę

Policjanci wyjaśnili sprawę wyłudzenia kredytu na zakup sprzętu elektronicznego. Zatrzymana została 57-letnia mieszkanka powiatu gostyńskiego. Jak ustalili śledczy kobieta, aby wyłudzić pożyczkę podrobiła podpis znajomej i posłużyła się jej dowodem osobistym. Podejrzanej grozi kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Śledczy sprawą zajęli się 8 grudnia 2015 r. Wówczas gostyńska Policja została powiadomiona przez pewną kobietę, że ktoś wziął na nią kredyt na zakup sprzętu RTV. Składając stosowne zawiadomienie przedstawiła przyslaną pocztą umowę kupna laptopa

i monitora. Z jej relacji wynikało, że nie zawierała żadnej umowy kredytowej, a najwyraźniej ktoś posłużył się w tym celu zagubionym przez nią w niewyjaśnionych okolicznościach dowodem osobistym.

Policjanci ustalili i zatrzymali sprawczynię przestępstwa. Kobieta, aby dokonać zakupów w systemie ratalnym podrobiła podpis znajomej i posłużyła się jej dowodem osobistym. Wartość kredytu jaki zaciągnęła na nazwisko koleżanki to prawie 4 tys. złotych. Kobieta usłyszała zarzuty, przyznała się do winy i złożyła wyjaśnienia. Z ustaleń funkcjonariuszy wynika, że podejrzana laptopa sprzedała nieznanemu osobie, natomiast monitor zastawiła w jednym z lombardów. Teraz za swoje postępowanie odpowie przed sądem, grozi jej kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Kampania Informacyjna Systemu DOKUMENTY ZASTRZEŻONE

Partnerzy

Krakowski Bank Spółdzielczy

www.kbsbank.com.pl

System DOKUMENTY ZASTRZEŻONE Związku Banków Polskich to ogólnopolska baza milionów zastrzeżonych dokumentów tożsamości. Chroni przed wyłudzeniami z użyciem kradzionych i zagubionych dokumentów.

Zastrzegać powinni wszyscy - nie tylko klienci banków! To najważniejsze, co trzeba zrobić, gdy utracimy np. dowód osobisty, paszport czy prawo jazdy.

W systemie są wszystkie banki w Polsce, operatorzy telefonii komórkowych oraz tysiące innych firm. Pokazane powyżej banki uczestniczą w dodatkowej, społecznej kampanii informacyjnej - stąd ich szczególne wyróżnienie.

**Utraciłeś dokumenty?
Zastrzeż je w banku!
Nie pozwól ukraść
swojej tożsamości!**

 System
DOKUMENTY
ZASTRZEŻONE

www.DokumentyZastrzezone.pl